

'ಕರ್ನಾಟಕ ವರ್ಜೀನಿಯ' ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಬೆಳೆಗೆ ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು

ಎಂ.ಶೇಷುಮಾಧವ್, ಎಸ್.ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್, ಎಂ.ಮಹದೇವಸ್ವಾಮಿ, ಎಸ್.ಕನ್ನೂರ ಕೃಷ್ಣ, ಕೆ.ವಿಶ್ವನಾಥ ರೆಡ್ಡಿ

ಬಿ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್ - ಕೇಂದ್ರೀಯ ತಂಜಾಕು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ
ಹುಣಸೂರು ಕೇಂದ್ರ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ - 571105

ಶಾಖದಿಂದ ಹದ ಮಾಡುವ ವರ್ಜೀನಿಯ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅರೆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮೈಸೂರು, ಹಾಸನ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮರಳು ಖೂನಿತ್ ಜೀಡಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಲೆಯಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವರ್ಜೀನಿಯ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ "ಮೈಸೂರು ಲೈಟ್" ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದು, "ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಕುಟುಂಬ" ಎಂದೇ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಅರೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 65 ಲಿಂದ 70 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಸಿಮಡಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಸಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ

- ಹೊಗೆ ಸಸಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ತೇವಾಂಶವನ್ನು ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸಮನಾದ ಮೇಲ್ಮೈಯುಳ್ಳ ಎತ್ತರವಾದ ಏರು ಮಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಸಿ ಮಡಿಗಳನ್ನು 15 ಸೆಂ. ಖೂ. ಎತ್ತರ, 1 ಖೂ. ಅಗಲ, 10 ಖೂ. ಉದ್ದವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ನೀರು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬಸಿಯುವಂತೆ ಮಡಿಗಳ ನಡುವೆ 30 ಸೆಂ.ಖೂ. ಅಗಲವುಳ್ಳ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.
- ಜತ್ತನೆಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ 40 ಕೆ.ಜಿ. ಕೊಬ್ಬರಿ ಗೊಬ್ಬರ, 200 ಗ್ರಾಂ. ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್, 300 ಗ್ರಾಂ. ಸಿಂಗಲ್ ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು 50 ಗ್ರಾಂ. ಎಸ್.ಒ. ಪಿ. ಯನ್ನು ಅಥವಾ 250 ಗ್ರಾಂ. ಡಿ.ಎ.ಪಿ ಮತ್ತು 50 ಗ್ರಾಂ. ಎಸ್.ಒ.ಪಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಪ್ರತಿ 10 ಜೆ.ಖೂ. ಸಸಿ ಮಡಿ ಮತ್ತು 40 ಗ್ರಾಂ. ಮೆಲ್ಯೂಡಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಮಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಮಾನಾಕರಣ ಮೇಲ್ವಾರದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ "ರೇಖರ್" ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಖುಪ್ ಮಾಡಬೇಕು.
- ದೃಢಕಾಯವಾದ, ಅರೋಗ್ಯಕರವಾದ, ಹೆಚ್ಚು ಗಾತ್ರದ, 15 ಸೆಂ.ಖೂ., ಉದ್ದದ, 60 ಲಿಂದ 65 ದಿನ ವಯಸ್ಸಾದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಟ್ರೇ ಸಸಿ ಮಡಿ (ಹೊಸ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ):-

- ತಂಜಾಕು ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಮಾಡುವಾಗ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಆರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅರೋಗ್ಯಕರ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಟ್ರೇ ಸಸಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಈ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಸರಳವಾಗಿದ್ದು, ತಂಜಾಕು ಜೀವಿಗಳನ್ನು ತೆಂಗಿನ ನಾಲಿನ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಮಡಿ ಮೇಲೆ ಜತ್ತನೆ ಮಾಡಿ ತದ ನಂತರ 20 ಲಿಂದ 25 ದಿನದ ಎಳೆಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತೆಂಗಿನ ನಾಲಿನ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ತುಂಬಿದ ಟ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿ ಶಿಥಾನವು ಮಾಡಿರುವ ಲೇತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಮತ್ತು ವೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಜೀವಿ ಜಿಪ್ಸಂವುಂಟಾದ ನಾಟಿಯವರೆಗೆ 60 ಲಿಂದ 65 ದಿನಗಳ ಅವಧಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಟ್ರೇ ಸಸಿ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳು ಸಾಯುವ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು, ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಬೆಳೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ರುಣಮಟ್ಟದ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಟ್ರೇ ಸಸಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಬಾಬಿನ್ಸಿನ್ ಶೇಕಡೆ 0.2 ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ರಿಡೋಂಬಲ್ 0.1 ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರೋಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- 20 ಲಿಂದ 25 ದಿನಕ್ಕೆ ಸ್ಪ್ರಿಂಕ್ಲಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಗೊಬ್ಬರವಾದ ಪೋಸ್ಪೊರಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್ (100 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಕ್ಯಾನ್) ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಉಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲಿನ ಅಂಶ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ದಿಂದ ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬೇಗ ನಾಟಿಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಿಥಾನವು ಮಾಡಿದ ತಳಿಗಳು/ಹೈಬ್ರಿಡ್

- ಕಾಂಜನ, ಎಫ್.ಸಿ.ಹೆಚ್. 222 ಮತ್ತು ಸಿ. ಹೆಚ್.-3

ಭೂಮಿಯ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧತೆ :-

- ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾದಾಗ ನೀರು ಸರಾಗವಾಗಿ ಬಸಿದು ಹೋಗುವಂತಹ ಮರಳು ಖೂನಿತ್ ಜೀಡಿ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಮತ್ತು ರಸಸಾರ 6.5 ಲಿಂದ 7.5 ರೋಟರಿ ಇರುವಂತಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.

- ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನವೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ತದ ನಂತರ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಖೂನಿತ್ ಮತ್ತು ಮೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಕಲ್ಲವೇಟರ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಾಟಿ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇಲಿಗೆ 8 ಲಿಂದ 10 ಟನ್ ಕೊಬ್ಬರಿ ಗೊಬ್ಬರ ಅಥವಾ 6 ಟನ್ ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಅಥವಾ 2 ಟನ್ ಎರೆಹುಳ ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರವಾದ ಸೇಬನ್ನು (50 ಕೆ.ಜಿ/ಹೆಕ್ಟೇಲಿಗೆ) ಬೆಳೆದು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು.
- ನಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 2 ಲಿಂದ 3 ವಾರ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು.
- ಟೋಮ್ಯಾಟೋ, ಬದನೆ, ಅಲೂಗೆಡ್ಡೆ, ಮೆಣಸಿನ ಕಾಂಬು ಬೆಳೆದ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಬೆಳೆಯನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ನಾಟಿಯ ಸಮಯ ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ

- ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಮೇ ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.
- ನಾಟಿಯಿಂದ ನಾಟಿ 100 ಸೆಂ.ಖೂ ಹಾಗೂ ಉಡ್ಡದಿಂದ ಉಡ್ಡಕ್ಕೆ 55 ಅಥವಾ 60 ಸೆಂ.ಖೂ (100 ಡಿ 55 ಅಥವಾ 100 ಡಿ 60 ಸೆಂ.ಖೂ) ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹೆಕ್ಟೇಲಿಗೆ 18,181 ಅಥವಾ 18,686 ಉಡ್ಡಗಳು ಬರುವಂತೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಡ್ಡಗಳ ಮೇಲೆ (ಖುಜಂಜ) ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಜೀವುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮತಟ್ಟು (ಲೇಟಿಂಗ್) ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ.
- ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂಪ್ರತೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇಲಿಗೆ 22,222 ಸಸಿಗಳು (90 ಡಿ 50 ಸೆ.ಖೂ ಅಂತರದಲ್ಲಿ) ಬರುವಂತೆ ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೇವಾಂಶ ಅನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಜೀವುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಪಲವತ್ತತೆ ಮಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 7 ಲಿಂದ 10 ದಿನಗಳ 2.5ಗಾಲಿ ಒಡ್ಡು ನಾಟಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ :

- ಬೆಳೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 4 ಲಿಂದ 5 ಬಾರಿ 8 ಲಿಂದ 10 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಪ್ರಾಂಭದಲ್ಲಿ 2 ಬಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಳವಿಲ್ಲದ ಕುಂಟೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನಂತರದಲ್ಲಿ 2 ಬಾರಿ ನೇಗಲಿನಿಂದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಯದಾಗಿ 40 ಲಿಂದ 45 ದಿನಗಳು 2.5ಗಾಲಿ ಅಂತಿಮ ಲಡ್ಡು ಮಾಡಬೇಕು.
- ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಜಾಲತ ಕಲ್ಲವೇಟರ್ ಕರ್ಮ ಲಡ್ಡು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಸಮಯದ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕೆಲೆಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 15 ಲಿಂದ 20 ಹಾಗೂ 35 ಲಿಂದ 40 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 2 ಬಾರಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು.
- ಬಂದ ಸಣ್ಣವೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಉಡ್ಡದ ಸುತ್ತಲೂ ಕಚಾಲ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ರಸಗೊಬ್ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಫ್.ಸಿ.ಎ. ತಂಜಾಕು ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ

ಮೂಲಗೊಬ್ಬರ	1.ಆಯ್ಕೆ ಬಂದು			2. ಆಯ್ಕೆಎರಡು		
	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇಲಿಗೆ	ಪ್ರತಿಎಕರೆಗೆ	ಪ್ರತಿಉಡ್ಡಕ್ಕೆ	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇಲಿಗೆ	ಪ್ರತಿಎಕರೆಗೆ	ಪ್ರತಿಉಡ್ಡಕ್ಕೆ
ಡೈಅಮೋನಿಯಂ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ (ಅಂಶ)	80 ಕೆ.ಜಿ	32 ಕೆ.ಜಿ	4.40 ಗ್ರಾಂ	80 ಕೆ.ಜಿ	32 ಕೆ.ಜಿ	4.40 ಗ್ರಾಂ.
ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ (0ಎ)	80 ಕೆ.ಜಿ	32 ಕೆ.ಜಿ	4.40 ಗ್ರಾಂ	--	--	--
ಕ್ಯಾಲ್ಷಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್ (ಅಟಿ)	--	--	--	62.50 ಕೆ.ಜಿ	25 ಕೆ.ಜಿ	3.40ಗ್ರಾಂ.
ಸಲ್ಫೇಟ್‌ಆಫ್ ಪೋಸ್ಫಾಟ್ (ಐಬಿಪಿ)	120 ಕೆ.ಜಿ	48 ಕೆ.ಜಿ	6.80 ಗ್ರಾಂ	120 ಕೆ.ಜಿ	48 ಕೆ.ಜಿ	6.80ಗ್ರಾಂ.
ಮೆಲ್ಲುಗೊಬ್ಬರ	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇಲಿಗೆ	ಪ್ರತಿಎಕರೆಗೆ	ಪ್ರತಿಉಡ್ಡಕ್ಕೆ	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇಲಿಗೆ	ಪ್ರತಿಎಕರೆಗೆ	ಪ್ರತಿಉಡ್ಡಕ್ಕೆ
ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್(0ಎ)	150 ಕೆ.ಜಿ	60 ಕೆ.ಜಿ	8.25 ಗ್ರಾಂ	180 ಕೆ.ಜಿ	72 ಕೆ.ಜಿ	9.90 ಗ್ರಾಂ
ಸಲ್ಫೇಟ್‌ಆಫ್ ಪೋಸ್ಫಾಟ್(ಐಬಿಪಿ)	120 ಕೆ.ಜಿ	48 ಕೆ.ಜಿ	6.80 ಗ್ರಾಂ	120 ಕೆ.ಜಿ	48 ಕೆ.ಜಿ	6.80 ಗ್ರಾಂ

ಸೂಚನೆಗಳು:

- ಮೂಲಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನಾಣಿಮಾಡಿದ 7 ಲಿಂದ 10 ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಅಥವಾ ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್, ಡಿ.ಎ.ಸಿ ಹಾಗೂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಆಫ್ ಪೊಷ್ಠಾತ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಮೇಲ್ಮಾಡಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಲಂಡ ಎರಡು ಬಿಂಬಿಲ್ಲ ಗುಣಿಮಡಿ (ಡಾಲೋನ್ ಬಿಧಾನ) ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚುವುದು.
- ಮೇಲುಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನಾಣಿಮಾಡಿದ 30 ಲಿಂದ 35 ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು ಸಲ್ಫೇಟ್ ಆಫ್ ಪೊಷ್ಠಾತ್ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಮಾಡಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ಬಿಧಾನಗಳ ಹಾಕಿ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚುವುದು.
- ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಾದರೆ ಮೂಲ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ನಾಣಿ ಮಾಡಿದ 10 ದಿನಮೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚುವುದು.
- ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಳೆಯಾಗಿ ಸಾರಜನಕವು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬಹುದು ಹೋಗುವಂತೆ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಅಂಶವನ್ನು ಸಲದೂಗಿಸಲು ಎಕರೆಗೆ ಸುಮಾರು 20 ಕೆಜಿ ಅಥವಾ ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವಲಯಾಗಿ ಏವೆಜೆನೆಯಿಂದ ಅವಲಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ 40 ಲಿಂದ 45 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಈ ಹೆಚ್ಚುವಲ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಚ್ಚರಿಸಿ.
- ನೀಲನಲ್ಲಿ ಕೆರಗುವ 150 ಗ್ರಾಂ ಪೊಷ್ಠಾತ್ಯನಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು 10 ಅಳಿರೂ ನೀಲನಲ್ಲಿ ಕೆರಗಿಸಿ ನಾಣಿ ಮಾಡಿದ 40 ಲಿಂದ 45 ನಂತರ ಒಮ್ಮೆ ಮತ್ತು 55 ಲಿಂದ 60 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು ನೀಲನಲ್ಲಿ ಕೆರಗಿಸಿ ಲಂಡಗಳಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅತಿ ಫಲವತ್ತಾದ ಕಷ್ಟ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶುಂಠಿ ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಣ್ಣಿನ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ, ಮಣ್ಣು ಪಲಂಕೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಕುಡಿ ಜಿವುಟುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಏವೆಜೆನೆಯಿಂದ ಸರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
- ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಸಾಯುವ ಗೊಬ್ಬರ, ಹಸಿಲೆ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಸೇಬು ಹಾಗೂ ಬೇಬಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸದೃಶಕೆ ಜೊತೆಗೆ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನಬಹುದಾಗಿದೆ

- ಜಃ ನೋಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2.00 ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ 100 ಕ್ಕೂ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೆ, ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸಿಂಪರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು.
- ಮೊದಲನೇ ಸಿಂಪರಣೆ : ಧೈಯೋಬುಧಾಕ್ಸ್ 25ಫಲ, 2 ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಫೈಮೆಟ್ರೋಜನ್ 50ಫಲ 4 ಗ್ರಾಂ. ಅಥವಾ ಪೋಟಾಷಿಯಂ 50ಫಲ, 4 ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಇಮಿಡಾಕ್ಸಿಪ್ರಿಡ್ 200ಫಲ 2.5 ಒ. 10 ಅಳಿರೂ ನೀಲನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಎರಡನೇ ಸಿಂಪರಣೆ:- ಮೆಲ್ಯೂಂಡ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು (ಯಾವುದಾದರೂ 2.00ನ್ನು) ಮೊದಲನೇ ಸಿಂಪರಣೆಯ 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಸಿಂಪರಣೆಯನ್ನು ಎರಡನೇ ಸಿಂಪರಣೆಯ 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

5) ಹೇಮು (ಮೈಜನ್ ಸಿಪೋನಿಯಾನೆ)

- ಶೇ. 2 ರಷ್ಟು ಲಂಡಗಳ ಹೇಮು ಹಾಪರ್ ತುತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ : ಇಮಿಡಾಕ್ಸಿಪ್ರಿಡ್ 200 ಫಲ @ 2.5 ಒ. ಅಥವಾ ಧೈಯೋಬುಧಾಕ್ಸ್ 25ಫಲ @ 2 ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಪೋಟಾಷಿಯಂ 50ಫಲ @ 4 ಗ್ರಾಂ. ಅಥವಾ ಫೈಮೆಟ್ರೋಜನ್ 50ಫಲ @ 4 ಗ್ರಾಂ. ನ್ನು 10 ಅಳಿರೂ ನೀಲನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

6) ಕಾಂಬಿಕೋರ ಹುಳ (ಹೆಲಿಕೋವರ್ವಾ ಅಮೀಜರಾ)

- ಜಃಬೀನ ಸುತ್ತ 2 ಸಾಲು ಜೆಂಟು ಹೂವನ್ನು ನೆಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ದುಂಜರಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಮೊಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಹುಳುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದು.
- ನಾಣಿ ಮಾಡಿದ 2.00 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಕ್ಟೇಲರ್ 10 ರಂತೆ ಹೆಲಿಕೋವರ್ವಾ ಆಕರ್ಷಕ ಬಲೆಗಳನ್ನು (ಪೆರಮೋನ್ ಟ್ರಾಪ್) ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.
- ಹೆಕ್ಟೇಲರ್ 10 ರಷ್ಟು ಪದ್ಧಿಗಳ ಪರ್ವಾ ಸಮಾಣ ಹಾಗೂ ಹೆಲಿಕೋವರ್ವಾ ಓಕೂ ವೈರಸ್ (ಊಓಕೂ) @ 250 ಬಜ ಸಿಂಪರಣೆ (250 ಸೋಂಕಿತ ಹುಳುಗಳ 1000 ಅಳಿ. ನೀಲನಲ್ಲಿ 2.5 ಕೆ.ಜಿ ಬಿಲ್ಲುವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ)
- ಬ್ಯಾಕ್ಟಿಲಿಸ್ ಥುರಂಜಿನೈನ್ (ತೆಟ ಕುರ್ಟ್ಸ್ (ಟಿ) @ 10 ಗ್ರಾಂ, 10 ಅಳಿರೂ ನೀಲನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ.
- BT ಮತ್ತು ಓಕೂ ಅನ್ನು ಸಂಜೆ ವೇಳೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿ.
- ಶೇಕಡಾ 10ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಪರ್ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಪೋಟಾಷಿಯಂ 480ಫಲ @ 2.5 ಒ.ಅಥವಾ ಪೋಟಾಷಿಯಂ 50ಫಲ 18.5ಫಲ @ 3 ಒ. ಅಳಿ. 10 ಅಳಿರೂ ನೀಲನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.

ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ :-

- 1. ಕೊಳೆರೋಗ (ಸಿಥಿಯಮ್ ಅಪಾಸಿಡೆರಮೇಟಮ್) ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳ ಧೈಟ್ (ಫೈಟೋಫೈರ ಪ್ಯಾರಾಸಿಟಾ) (ನರ್ಸಲ ಮಡಿಂಟು).**
  - ಮೆಟಾಲ್ಯಾಕ್ಟಿನ್ + ಮ್ಯಾಂಕೋಜಿಬ್ (72ಫಕ) @ ಶೇಕಡಾ 0.1 ರಂತೆ (ಪ್ರತಿ ಜದರ ಖೀಟರ್ಗೆ 500ಒ.ಅಳಿ.) ಜತ್ತನೆಗೆ ಮುಂಜೆ ಮಡಿಯ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪರಣೆ.
  - ಕಾಫರ್ ಆಕ್ಸಿಪ್ರೋಕ್ವೈಡ್ (50 ಫಕ) ಶೇಕಡಾ 0.2 (20 ಗ್ರಾಂ./10 ಅಳಿ. ನೀರು) ಸಿಂಪರಣೆ ಅಥವಾ
  - ಫೆನಾಬಿಡೋನ್ + ಮ್ಯಾಂಕೋಜಿಬ್ (60 ಫಲ) ಶೇಕಡಾ 0.3 (30 ಗ್ರಾಂ./10 ಅಳಿ. ನೀರು) ಅಥವಾ ಮೆಟಾಲ್ಯಾಕ್ಟಿನ್ + ಮ್ಯಾಂಕೋಜಿಬ್ (72 ಫಕ) ಶೇಕಡಾ 0.2 (20 ಗ್ರಾಂ. /10 ಅಳಿ. ನೀರು) 2 ಬಾರಿ ಜತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 30 ಮತ್ತು 45 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.
- 2. ಕಾಂಡದ ಕೊರಳು ಕೊಳೆ ರೋಗ (ಲೋರಾಲ್ಸ್) (ಫೈಟೋಫೈರಿಯಾ ಸೋಲಾನಾ) ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಹುಟ್ಟಿರೋಗ (ಅಂಕ್ವಾಕ್ವೋನ್) (ಕೊಲೋಫೋಟ್ರೈಕಮ್ ಟಾಬಾಕಮ್) (ನರ್ಸಲಯಲ್ಲಿ)**
  - ಕಾರ್ಬೆನ್ಡಿಥಿಯಮ್ 50ಫಕ ಶೇಕಡ 0.05 ಲಿಂದ 0.10 ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 20 ದಿನದ ನಂತರ 2 ಲಿಂದ 3 ಬಾರಿ 10 ದಿನದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪರಣೆ.
  - ಫೈಟೋಫೈರಿಯಾ ಸೋಲಾನಾ 13.9% + ಫೈಟೋಫೈರಿಯಾ ಸೋಲಾನಾ 13.9% ಶೇಕಡ 0.05 ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪರಣೆ (ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೆಸಿ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ) ಕಾಂಡದ ಕೊಳೆ ರೋಗ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಹುಟ್ಟಿ ರೋಗ ಸಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಜತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 30 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
  - ಕಾರ್ಬೆನ್ಡಿಥಿಯಮ್ 50%ಇಳಿ ಶೇಕಡಾ 0.05 - 0.10 ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ 10 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ (ಪ್ರತಿ ಪದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ) ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.
- 3. ಬೇರು ಗಂಟು ರೋಗ (ಮೆಲೋಡೋನ್ಯಾ ಐಲಿ) ನರ್ಸಲ.**
  - ಓಮೋಪೋ, ಬದನೆ, ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆ, ಅಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಹಾಗೂ ಡ್ರಿಡ್ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೆಸಿಮಡಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ.
  - ಸೌರ್ಯ ಶಾಕೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ನರ್ಸಲ ಮಡಿ, ನರ್ಸಲ ಜಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಗೂ ನರ್ಸಲ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರೆಹುಳ ಗೊಬ್ಬರದ ಬಳಕೆ (ಜದರ ಖೀಟರ್ಗೆ 2 ಕೆ.ಜಿ) ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ.
  - ಟ್ರಿಕೋಡರ್ಮ ಐಲಿ (2017ಅರ್ಕಂ /ಗ್ರಾಂ) + ಪೆಸಿಲೋಮೈಸಿನ್ ಅಲಾಸಿನ್ (2017ಅರ್ಕಂ/ಗ್ರಾಂ.) ಜವಾಣುಗಳಿಂದ (20ಗ್ರಾಂ./ಪ್ರತಿ) ಸಂಪದ್ಧಲತವಾದ ಕೋಲೋಫಿಟ್ನನ್ನು ನೆಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.

ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ :-

- 1) ನೆಲದ ಜೀರುಂಡೆ (ಮೆನೊಮಾರ್ಫಸ್ ಬಿಲ್ಟಜರ್)**
  - ನಾಣಿ 2.00 ದಿನ ಮುಂಜಿತವಾಗಿ ನೆಸಿ ಮಡಿ/ಪ್ರತಿ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೋರೋನಾಕ್ವಾಸಿಲೋಲ್ 18.5 ಎಸ್.ಸಿ ಪಿಪಿಐಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹತ್ತು ಅಳಿರೂ ನೀಲಗೆ 3 ಒ.ಅ. ಸೇರಿಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
  - ನೆಸಿಗಳ ನಾಣಿ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ, ಪ್ರತಿ ಲಂಡಕ್ಕೆ 5 ಗ್ರಾಂ. ನಷ್ಟು ಹೊಂಗೆ ಅಥವಾ ಬೇಬಿನ ಹಿಂಡಿಯು/ಪೊಡರ್ ಮರಳನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಬುಡದಲ್ಲ ಹಾಕುವುದು.
  - ನೆಸಿಗಳಿಗೆ ನಾಣಿಗೆ ಮುಂಜೆ ಉಪಚಾರ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ನಾಣಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ನೀಲನಲ್ಲಿ, ಇಮಿಡಾಕ್ಸಿಪ್ರಿಡ್ 200ಫಲ ಅನ್ನು 2.5 ಒ.ಅಳಿ. ನಂತೆ ಅಥವಾ ಕೋರೋನಾಕ್ವಾಸಿಲೋಲ್ 18.5ಫಲ, 3 ಒ. ಅಳಿ ನಂತೆ 10 ಅಳಿರೂ ನೀಲನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.
  - ಹೊಸದಾಗಿ ನಾಣಿ ಮಾಡಿದ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಡದ ಸಾಲುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ತೇವಾಂಶ ಇರುವ ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ 6 ಲಿಂದ 7 ಒ.ಅಳಿರೂ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಿನ ರಾಶಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಮರುದಿನ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಸಂರಹಿಸಿ ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.
- 2) ಎಲೆ ತಿನ್ನುವ ಹುಳ (ಸ್ಟ್ರೋಫೋಸ್ಟೆರಾ ಅಟೂರ)**
  - ನಾಣಿ ಮಾಡಿದ 20 ದಿನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇಲರ್ ಸುಮಾರು 10 ಕೀಟ ಆಕರ್ಷಕ ಬಲೆಯನ್ನು (ಪೆರಮೋನ್ ಟ್ರಾಪ್) ಅಳವಡಿಸಬೇಕು.
  - ಹುಳುಗಳ ತೀಕ್ಷಣತೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವ ಕಡೆ ಬೇಬಿನ ಜಜದ ಕಡಾಯಿ ಶೇಕಡಾ 0.50 ರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
  - ಸ್ಟ್ರೋಫೋಸ್ಟೆರಾ (ಓಕೂ) 250ಬಜ (1000 ಅಳಿರೂ ನೀಲನಲ್ಲಿ 250 ಸೋಂಕಿತ ಹುಳುಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ) 2.5ಕೆ.ಜಿ.ಯಷ್ಟು ಬಿಲ್ಲುಮೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
  - ಬಾದೆ ಹೆಚ್ಚಾದಲ್ಲಿ ಎಮೋಪಿಕ್ಟಿನ್ ಬಿನ್‌ಜೋಯೀಟ್ 5ಫಲ (5 ಗ್ರಾಂ. ಹತ್ತು ಅಳಿರೂ ನೀಲನಲ್ಲಿ) ಅಥವಾ ನೊವಾಲೂರ್ನ್ 10ಇಳಿ (10 ಒ.ಅಳಿ. ಹತ್ತು ಅಳಿರೂ ನೀಲನಲ್ಲಿ) ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- 3) ಕಾಂಡ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳ (ಸ್ಟ್ರೋಜಿಫಾಲ್ಟಾ ಹೆಲಿಪೋಟ)**
  - ಬಾಧಿತ ಲಂಡಗಳನ್ನು ನಾಣಿ ಮಾಡಲು ತಪ್ಪಿಸಿ ಮತ್ತು ಗಂಟು ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಂಡದ ಜಾರವನ್ನು ಮೊದಲು ಸೂಜಿಯಿಂದ ಪುಷ್ಟಿಬೇಕು. ಅ
  - ಕೋರೋನಾಕ್ವಾಸಿಲೋಲ್ 18.5ಫಲ 3 ಒ.ಅಳಿ. ಅಥವಾ ಪೋಟಾಷಿಯಂ 480ಫಲ 2.5 ಒ.ಅಳಿ ಹತ್ತು ಅಳಿರೂ ನೀಲನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- 4) ಜಃ ನೋಣ (ಬಿಬಿನಾ ಟಾಬಾಕ)**
  - ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇಲರ್ಗೆ 10 ಹಳದಿ ಅಂಟು ಕಾರ್ಬೋಗಳನ್ನು (12ಫ15ಸೆಂ.ಮೀ ಮತ್ತು 2 ಎಂ.ಎಂ. ದಪ್ಪ) ಸಿಬಿಫಿಸಿ, ನೋಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ/ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು.

- ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಚಿತ್ರಣ ಮಾಡಿದ 25 ದಿನಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಬೋನಲ್ಲಾನ್ 25ಇಉ ಶೇಕಡಾ 0.2 ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಅಥವಾ ಫ್ಲೂವೈರಾಂ 400ಐಉ ಶೇಕಡೆ 0.05% ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಣೆ ಮುಂಚೆ ಮೂಗಲನ್ನು ಒದ್ದೆಗೊಣಸಬೇಕು.

4. ಕಂದು ಕುಕ್ಕೆ ರೋಗ (ಆಲ್ಟರ್ನೇಲಿಯಾ ಆಲ್ಟರ್ನೇಟ)

- ಬಲತ, ಹಣ್ಣಾದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಡೆ ಮಾಡದೆ ಬೇಗ ಮುಲಯುವುದು.
- ಜಬೂನಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ, ಬೆಳೆಯ ಉಪವಿಕೆಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು.
- ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪೋಪ್ಯಾಲ್ ಗೋಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.
- ರೋಗ ತೀಕ್ಷಣತೆ ಪಾಸ್ತಿ ಇದ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಆಫ್ ಪೋಪ್ಯಾಲ್ ಗೋಬ್ಬರವನ್ನು ಶೇ. 2.5ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ.
- ಎಲೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾರವನ್ನು ಪೋಪ್ಯಾಲ್ ಕೋನಾಜೋಲ್ ಶೇ. 0.10 ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪರಣೆ (10ಐಉ.ಉ/ 10 ಉ. ಸೀರು) ಮಾಡಬೇಕು.

5. ಕಪ್ಪು ಕಾಂಡ ರೋಗ (ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೋಮೈಸೆಟಾ ವ್ಯಾರಾಸಿಕಾ) (ನಾಣಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ)

- ಪದೇ ಪದೇ ರೋಗ ಬಾಧಿತ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಪಲವರ್ತನೆ ಅನುಸರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ.
- ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಐಲಿಡೆ (2ಫ107ಉಫಁ/ಗ್ರಾಂ.) ಂಯದ ಸಂಪದ್ಧಲತವಾದ ಬೀಜಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು (30 ಗ್ರಾಂ. ಜದರ ಖುಒರಗೇ) ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು.
- ಪ್ರತಿ ಲಡಕ್ಕೆ ಶೇ. 0.4 ರ ಪ್ರಮಾಣದ ಬೋಡೋಫಾ ದ್ರಾವಣವನ್ನು 75 ಲಿಂದ 100 ಐಉ.ಉ ನಂತೆ (40 ಗ್ರಾಂ ಕಾಫರ್ ಸಲ್ಫೇಟ್+40 ಗ್ರಾಂ. ಸುಣ್ಣು 10 ಉ. ಸೀಲನಲ್ಲಿ) ಹಾಕುವುದು.
- ಕಾಫರ್ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ ಸಿಂಪರಣೆ (ಲಡದ ಬುಡದ ಸುತ್ತಲೂ) ಶೇ. 0.2 ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ (20 ಗ್ರಾಂ./10ಉ. ಸೀರು) ಅಥವಾ ಫೆನಾಖುಡೋನಾ + ಮ್ಯಾಂಕೋಜಿಬ್ 50ಫಉ (30 ಗ್ರಾಂ./10 ಉಒರ್ ಸೀಲಿಗೆ) ಅಥವಾ
- ಮೆಟಾಲ್ಯಾಕ್ಲಿಲ್+ಮ್ಯಾಂಕೋಜಿಬ್ ಸಂಯೋಜಿತವಾದ (72ಫಉ) ಶೇ. 0.2 ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ (20 ಗ್ರಾಂ./10 ಉಒರ್ ಸೀರು) ಎರಡು ಸಿಂಪರಣೆ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.

6. ಬೇರು ಗಂಟು ರೋಗ (ನಾಣಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ)

- ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳ ಉಳಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗದ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಲಿ, ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ, ಹರಟು, ಎಚ್ಚು, ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ನೆಲಗಡಲೆ (ಶೇಂಗಾ) ಬೆಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆ ಪಲವರ್ತನೆ.
- ಹಿಂಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಎಲೆ ಗೋಬ್ಬರದ ಬೆಳೆಯಾದ ನೆಣಬನ್ನು ಬೆಳೆದು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು.
- ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಐಲಿಡೆ ಮತ್ತು ಫೆಸಿಲೋಮೈಸಿಸ್ ಜೀವಾಣುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಟ್ರೀನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನಾಣಿ ಮಾಡುವುದು.
- ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಐಲಿಡೆ + ಫೆಸಿಲೋಮೈಸಿಸ್ ಅಲಾಸಿನೆನ್ ಜೀವಾಣುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲಡಕ್ಕೆ 1 ಗ್ರಾಂ. ನಂತೆ ನಾಣಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು.

7. ನೊರಗು ರೋಗ (ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೋಮೈಸೆಟಾ ವ್ಯಾರಾಸಿಕಾ)

- ರೋಗರಕ್ಷಣೆ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ನೊರಗು ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ತಳಿಯಾದ ಈಉಉ222 ಬಳಕೆ.
- ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಐಲಿಡೆ (2ಫ107ಉಫಁ/ಗ್ರಾಂ.) ಜೀವಾಣುಗಳುಳ್ಳ ಬೀಜಿನ ಹಿಂಡಿ (30 ಗ್ರಾಂ./ಜದರ ಖುಒರಗೇ) ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.
- ಜಱಿ ಜೋಳ ಅಥವಾ ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳವನ್ನು ಪರ್ಯಾಯವಾಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 2 ವರ್ಷವಾದರೂ ಬೆಳೆಸುವುದು.
- ಜೈವಿಕ ಗೋಬ್ಬರ/ಜೀವಾಣುಗಳಿಂದ ಭಲತವಾದ ಎರೆಹುಟು ಗೋಬ್ಬರ, ಕಣ್ಣು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಬ್ಬರ ಉಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಹಸಿರಲೆ ಗೋಬ್ಬರವಾದ ನೆಣಬು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಕ್ರಮೇಣವಾಲಿ ರೋಗದ ತೀಕ್ಷಣತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬಹುದು.

8. ಕಡ್ಡಂಬರ ಮೊಸಾಂಬುಕ್ ವೈರಸ್ (ಉಒರ)

- ವೈರಸ್ ರೋಗ ಹರಡುವ 'ಹೆನು' ಕೀಟವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಡುವುದರಿಂದ ರೋಗ ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡ್ಡಿಸುವುದು.
- ಹೇನಿನ ಹತೋಣಿಗಾಲಿ, ಇಮಿಡಾಕ್ಲೋಪ್ರಿಡ್ 200ಐಐಁ @ 2.5 ಐಉ.ಉ ಅಥವಾ ಫೈಯೋಮಿಥಾಕ್ಸಮ್ 25ಫಉ @ 2ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಪೋಪ್ಯಾಲ್ ಕಾಐಮಿಡ್ 50 ಗ್ರಾಂ @ 4 ಗ್ರಾಂ. ಅಥವಾ ಪೈಮೆಟೋಜಿಬ್ 50ಫಉ @ 4 ಗ್ರಾಂ. 10 ಉಒರ್ ಸೀಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ.
- ಅಧಿಕವಾಲಿ ಬಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ / ರೋಗ ತಗುಲದ ಲಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು.

9. ಡೋಪ್ಯಾಕೋ ಮೊಸಾಂಬುಕ್ ವೈರಸ್ (ಉಒರ) (ಮಾರ್ಮರ್ ಟಪಾಕಿ)

- ಅತೀ ಕಟ್ಟು ನಿರ್ಬಾಣಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯಕರಣ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಮತ್ತು ರೋಗ ಬಂದ ಲಡಗಳನ್ನು ಕೈಂಯದ ಮುಟ್ಟದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಿ.
- ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಕರು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ರೋಗರಕ್ಷಣೆ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ನೋಟಿನ ಸೀಲಿನಿಂದ ಕೈಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದು.

- ಮುನ್ನೆಚ್ಚಲಿಕೆ ಕ್ರಮವಾಲಿ ಬ್ಯಾಸಿಲ್ಯಾ ಅಥವಾ ಬೋಗನ್‌ಬಲ್ಯಾ ಲಡಗಳಿಂದ ತಯಾಲಿಸಿದ ಅಥವಾ ಬೀಜಿನ ಕಛಾಯ (ಶೇ. 1.0 ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ) ಅಥವಾ ಕೆನೆ ತೆರೆದ ಹಾಲು(ಶೇ.0.5ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ) ನಾಣಿ ಮಾಡಿದ 30, 40 ಹಾಗೂ 50ನೇ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೋಗದ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡ್ಡಿಸಬಹುದು.

10. ಎಲೆ ನುರುಣಿ ರೋಗ (ಐಉಉ) (ರೂಗಾ ಟಪಾಕಿ)

- ಈ ವೈರಸ್ ರೋಗ ಹರಡುವ ಜಱಿನೋಣವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದರಿಂದ, ರೋಗದ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡ್ಡಿಸಬಹುದು.
- "ಜಱಿ ನೋಣ" ದ ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇಲಗೆ 12ಫಉ ಸೆಂ. ಖುಒ ಅಳತೆಯ 12 ಹಳದಿ ಅಂಟು ಕಾರ್ಬುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು.
- ಇಮಿಡಾಕ್ಲೋಪ್ರಿಡ್ 200ಐಐಁ @ 2.5 ಐಉ.ಉ. ಅಥವಾ ಫೈಯೋಮಿಥಾಕ್ಸಮ್ 25 ಫಉ @ 2ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಪೋಪ್ಯಾಲ್ ಕಾಐಮಿಡ್ 50ಫಉ @ 4 ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಪೈಮೆಟೋಜಿಬ್ 50ಫಉ @ 4 ಗ್ರಾಂ. ನ್ನು 10 ಉಒರ್ ಸೀಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ನರ್ಸಲ ಲಡಗಳನ್ನು ನಾಣಿಗೆ ಕೀಟುವ 10 ದಿನಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಲಿ ಸಿಂಪರಣಿಸಬೇಕು.
- ಮೇಲ್ಮಂಡ ರಾನಾಯನಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ನಾಣಿ ಮಾಡಿದ 10 ದಿನಗಳ ನಂತರ 3 ಲಿಂದ 4 ಬಾಲಿ 15 ದಿನದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪರಣಿಸಬೇಕು.
- ರೋಗ ಬಾಧಿತ ಲಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು.

11. ಗುಳೆ : (ಒರಬಂತೆ ನೆಂನುಯಾ)

- ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾಲಿ ಉಳಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಸತತವಾಲಿ ಹೋಸೋಪ್ಪು ಬೆಳೆಯುವ ಬದಲಾಲಿ, ಜೋಳ, ಎಚ್ಚು, ಉದ್ದು ಮತ್ತು ಹೆನು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪಲವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಬೀಜಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಎಕರೆಗೆ 100 ಕೆ.ಜಿ. ಯಂತೆ ಡಾಲಿಬೋರ್ ಖದಾನದಲ್ಲಿ ಲಡದ ಎರಡೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು. (30 ಲಿಂದ 35 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ)
- ಗುಳದ ಮಲಗಳನ್ನು ಹೂ ಜಡುವ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಜಱಿ ಆರು ವ ಮೊದಲು ಎಚ್ಚಲಿಕೆಯಿಂದ ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಮೇಲ್ಮಂಡ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಿದರೆ, ಗುಳದ ಹಾವಳಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕುಡಿ ಚಿವುಟುವುದು ಮತ್ತು ಕಂಕುಳ ಕುಡಿ ನಿಯಂತ್ರಣ.

- ತಳಿ ಮತ್ತು ಲಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಲಡದಲ್ಲಿ 20 ಲಿಂದ 22 ಎಲೆಗಳನ್ನು ಜಱ್ಜು, ಮೊಗ್ಗಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕುಡಿ ಜಿವುಟುವುದು.
- ರಾನಾಯನಿಕ ಕುಡಿ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳಾದ ಸಕ್ಟರ್ ಔಟ್, ಡೆಕೋನಾಲ್ @ ಶೇ. 4 ರಂತೆ ಅಥವಾ ಪವರ್-10 ಶೇ. 4 ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲಡಕ್ಕೆ 10 ಐಉ.ಉ. ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಮೇಲಿನ 5 ಲಿಂದ 6 ಮೊಗ್ಗಿಗೆ ಜಱುವಂತೆ ಹಾಕಿ ಕಂಕುಳ ಕುಡಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು.

ಎಲೆ ಮುಲಯುವುದು / ಕಟಾವು

- ಹದವಾಲಿ ಬಲತ 2 ಲಿಂದ 3 ಎಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿ ಕಟಾವು ಮಾಡಬೇಕು.
- ಕೆಳಗಿನ/ತಳಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು (1 ಮತ್ತು 2ನೇ ಕಟಾವು) ಸ್ವಲ್ಪ ತಳಿ ಹಸಿರು ಛಾಯೆ ಇರುವಾಗ, ಮಧ್ಯದ ಎಲೆಗಳನ್ನು (3 ಲಿಂದ 6 ಕಟಾವುಗಳು) ಸಲಿಯಾಲಿ ಬಲತ ಹಣ್ಣುಗರುವಾಗ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು (7 ಮತ್ತು ನಂತರದ ಕಟಾವುಗಳನ್ನು) ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಲತ ಹಣ್ಣಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮುಲಯಬೇಕು.
- ಬೆಳಗಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ 9 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮುಲಯುವುದು ಮತ್ತು ಮುಲದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಜಱಿಲಿನ ಸೂರ್ಯನ ಶಾಲಿಬಂದ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.
- ಮಕೆಯುಂಟಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 3 ಲಿಂದ 4 ದಿನ ಮುಂದೂಡಬೇಕು.
- ಮುಲದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣದ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಡು ಹಸಿರು, ತಳಿ ಹಸಿರು ಹಾಗೂ ಹಳದಿ ಎಲೆಗಳೆಂದು ಮೂರು ಗುಂಪುಗಳಾಲಿ ಖಂಗಡಿಸಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಲಿ ಕರೆ ಕಡ್ಡಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾರನ್ ನಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುವಾಗ ಕಡು ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಮಂಡದಲ್ಲಿ ತಳಿ ಹಸಿರು ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತುಂಬಾ ಹಳದಿಯಾದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗೋಜಲಿನಲ್ಲಿ 2 ಲಿಂದ 3 ಎಲೆಗಳಂತೆ, ಒಂದು ಕರೆ ಕಡ್ಡಿ 16 ಲಿಂದ 18 ಗೋಜಲುಗಳನ್ನು, ಕಡ್ಡಿಯ ಎರಡೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಒಂದು ಕರೆ ಕಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ 100-120 ಎಲೆಗಳು ಖುಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಸಿಂಗಲ್ ಬ್ಯಾರನ್ ಗೆ 300 ಲಿಂದ 350 ಕರೆ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಡಬಲ್ ಬ್ಯಾರನ್ ನಲ್ಲಿ 600 ಲಿಂದ 650 ಕರೆ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಲೋಟ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹದ ಮಾಡುವುದು.

- ನಿಧಾನವಾಲಿ ಉಚ್ಚಂಶದ ಮೂಲಕ ಎಲೆಗಳಿಂದ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹೋರೆಗೆ ಹಾಕುವ ಹದ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಖಲಿಜವಾದ ರಜನಾತ್ಮಕ 'ಬಾರನ್' ರಟ್ಟಿ (ಸಿಂಗಲ್ ಬಾರನ್ 1ಫಉ3ಫಉ3 ಉಒ) ಅಥವಾ ಡಬ್ಬಲ್ ಬಾರನ್ (1ಫಉ4ಫಉ4 ಉಒ) ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಲತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಂತ	ಉಷ್ಣಾಂಶ (ದೈನ ಬಲ್ಬ್)	ಪೆಟ್ ಬಲ್ಬ್	ಕಟಕಿ / ಗಾಠಾಯಾದಿತಿ	ಕಾಲಾವಧಿ (ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ)
ಹೆಚ್ಚಿನಕರಣ	90 ಲಿಂದ 1050 ಛೆ	80 ಲಿಂದ 940 ಛೆ	2 ಇಂಚು ತೆರೆಯುವುದು	36 ಲಿಂದ 48
ಬಣ್ಣ ಸ್ಥಿರಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ	105 ಲಿಂದ 1200 ಛೆ	94 ಲಿಂದ 980 ಛೆ	3-5 ಇಂಚು ಕೆಳಲಿನ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಕಟಕಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು	5 ಲಿಂದ 11
ಎಲೆ ಒಣಗಿಸುವಿಕೆ	120 ಲಿಂದ 1450 ಛೆ	98 ಲಿಂದ 1100 ಛೆ	ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಟಕಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದು	25 ಲಿಂದ 40
ಒಂದು ಒಣಗಿಸುವಿಕೆ	145 ಲಿಂದ 1600 ಛೆ	110 ಲಿಂದ 1140 ಛೆ	ಎಲ್ಲಾ ಕಟಕಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದು	24 ಲಿಂದ 36

- ಬಾರನ್ ಜಾವಣಿಯ ಮೇಲೆ "ಟಬೋ" ಫ್ಯಾನ್ ಅಳವಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಶೇ. 10 ರಷ್ಟು ಇಂಧನವನ್ನು ಉಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ಸಮಗ್ರ ಇಂಧನ ಉಳಿತಾಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳು, ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ಬಾರನ್, ಬಾರನ್‌ನಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಹುಣ್ಣಿನ ಇನ್ಫುಲೇಷನ್, ಮರು ಖನಾಸರ್ಗೊಳಿಸಿದ ಹೋಗ್ ಫೈವ್ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ವೆಂಜುಲ ಒಲೆ ಅಳವಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು 35 ಲಿಂದ 40% ಸೌದೆನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹದ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಇಂಧನಗಳ ಮೂಲ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮರದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಥವಾ ಸೌದೆನ್ನು ಉರುವಲಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಪರ್ಯಾಯ ಇಂಧನಗಳಾದ ತೆಂಗಿನ ಗಲಗಲು, ತೆಂಗಿನ ಸಿಝೆ, ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳದ ಒಂದು, ಕಾಫಿ ಹೋಟ್ಟು, ಕೃಷಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಬ್ರೆಕ್ಲೆಟ್ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ನೋಲಾರ್ ಶಕ್ತಿ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕಾಫಿ ಹೋಟ್ಟನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಒಲೆಯ ಖನಾಸವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಹದ ಮಾಡುವ ಉಂಟಾಗುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ.

1) ಬ್ಯಾರನ್ ಕೊಳೆಯುವಿಕೆ (ಬಾರನ್ ರಾಟ್)

- ಹೆಚ್ಚು ತೇವಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕಡಾವು ಮಾಡಿ ಬ್ಯಾರನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೋಡ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಛೆ ನ್ಯೂನತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ಜಾಸ್ತಿ ತೇವಾಂಶವಿರುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮುಲಿಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕರೆ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾರನ್ ನಲ್ಲಿ ಲೋಡ್ ಮಾಡಬೇಕು.

2) ನೀರು ಮಣ್ಣೆ (ಸ್ಪಾಂಜಿಂಗ್)

- ಹೆಚ್ಚಿನಕರಣ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಶಾಖ ಕೊಟ್ಟು ಬೇಗ ಒಣಗಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ನಿಗದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕರೆಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

3) ಬಾರನ್ ಸ್ವಾಲ್ಟ್ (ಬಾರನ್ ಸುಟ್ಟು)

- ಶಾಖವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಗಂಟೆಗೆ 1 ಲಿಂದ 20ಛೆ ಲಿಂತ ಮೇಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕು.

4) ಕಡು ಕವ್ವಾದ ರೇಡ್ (ಬ್ಲ್ಯಾಕ್)

- ಸಲಯಾಗಿ ಬಳಿಯದ ಹಸಿರು ಛಾಯೆಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮುಲಿಯುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನಕರಣ ಮುಲಿಯುವ ಮುನ್ನವೇ ಶಾಖವನ್ನು 1050ಛೆ ಲಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗದಂತೆ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

5) ಕ್ಯಾರಂಪ್ಲೆಟ್ (ಎಲೆ ನಿಯಮಿತ)

- ಎಲೆಗಳ ಒಂದು ಒಣಗುವಾಗ ಉಷ್ಣಾಂಶ 160ಛೆ ಲಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಹೋಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೋಗ್‌ಫೈವ್ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಬಾರದು.

6) ರಸ ಜಾರುವಿಕೆ (ರನ್‌ಬ್ಯಾಕ್)

- ಒಂದು ಒಣಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಲಯಾದ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಕಾಪಾಡಬೇಕು.
- ಛೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರನ್ ನಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ 160ಛೆ ಲಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಸಬಾರದು

ರೈಡಿಂಗ್, ಬೇಲ್ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅನ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳು :

- ಹದ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಕರೆ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು 3 ಲಿಂದ 4 ಏನ ಬಲ್ಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು ಮತ್ತು ನಂತರ ಸೋಡನ್ನು ಕಡ್ಡಿಂಟಿಂದ ಜಡಿಸಿ ಮೆದಿ ಹಾಕಬೇಕು.
- ದಪ್ಪನೆಯ ಭತ್ತದ ಹುಣ್ಣಿನ ಪದರವನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹರಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪವಾದ ಟಾರ್‌ಪನ್ ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಅದರ ಮೇಲೆ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

- ಹೋಗ್‌ಸೋಡನ್ನು ಹದ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಲ್ಬ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸನ್ಯ ಸ್ಥಾನ ವರ್ಗೀಕರಣದಂತೆ ರೇಡ್ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಂದಾಿಗೆ ಮೆದಿಗಳನ್ನು ಪಲೆಕ್ಟಿಸಿ, ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾದ/ಅಗತ್ಯವಾದ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಹದ ಮಾಡಿದ ಸೋಡನ್ನು ಲಿಡದ ಮೇಲೆ ಎಲೆಗಳ ಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಕಾರ (ಸನ್ಯ ಸ್ಥಾನ ವರ್ಗೀಕರಣ) ಮತ್ತು ತದ ನಂತರ ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೋಗ್ ಸೋಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳು (NTRM)

- ಹೋಗ್‌ಸೋಡನ್ನು ಇತರ ಅನ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ ಮಣ್ಣು, ಮರಳು, ಕೆಲೆ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಸುತ್ತಲಾದಾರ, ಗಾಜು, ಹುಲ್ಲು, ಮೊದಲೆಯ ಜೋರುಗಳು, ಕಾಗದದ ಜೋರುಗಳು, ಹೆಕ್ಟಿಯ ಮತ್ರೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಉಂಟಾಗಲು ಬೇಲನಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳ್ಳದಂತೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸೇರದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಲಠಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ.

ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ:

ಹೋಗ್‌ಸೋಪ್ ಬೆಳೆಯುವ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಏನಿಂಥ ಏನಿಂಥ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾಯುವ ಗೊಣ್ಣುಗಳ ಕೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ತಂಜಾಕು ಬೆಲೆಗಾರರು ಹೋಗ್‌ಸೋಪ್‌ನ ನಂತರ ತನ್ನ ಹೋಗ್‌ಗಳ ಹೆಸರಿಗೊಣ್ಣುರ ಬೆಲೆಗಳಾದ ಸೇಬು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಲೆದ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.

FCV Tobacco nursery in KLS

FCV Tobacco planting in KLS

FCV Tobacco Field crop in KLS

FCV Tobacco Grading in KLS

ಸೂಚನೆ : ತಂಜಾಕು ಮಂಡಲ ಸೂಚಿಸಿದ ಬೆಲೆಯ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ರೈತರ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ಸಿಗಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:
 ಸಿದ್ಧೇಶ್‌ವರ, ಐ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್ - ಸಿ.ಟಿ.ಆರ್.ಐ, ರಾಜಮುಂದ್ರಿ-533105
 ಹಾಗೂ
 ಐ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್ - ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಲರ್ನಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್, ಸಂಚೋದನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಹುಣಸೂರು - 571105

Published by
Dr. M. Sheshu Madhav, Director, ICAR-CTRI, Rajahmundry
 M. Sheshu Madhav, S. Ramakrishnan, M. Mahadevaswamy, S. Kasturi Krishna and K. Viswanatha Reddy. 2024. Package of practices for FCV tobacco cultivation in KLS region of Karnataka. Brochure 01/2024. ICAR-CTRI, Rajahmundry.
 Word Process & Design by Md. Elias